

Ajaloo valikkursus „Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat“

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) iseloomustab ja võrdleb väljaspool Euroopat asuvatetsivilisatsioonide ühiskonda, kultuuri ja vaimulaadi ning mõistab ajaloolise arengu järjepidevust;
- 2) väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 3) analüüsib ideoloogiliste ja tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ning väärtushinnangutele;
- 4) analüüsib ja võrdleb tsivilisatsioon Euroopas ning väljaspool Euroopat, toob esile sarnasusi ja erinevusi ning leiab näiteid vastastikustemõjude kohta tsivilisatsioonide arengus;
- 5) kasutab erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja põhjendatud seisukohti, mõistab ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi ning hindab allika või käsitluse usaldusväärsust;
- 6) suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning võttes arvesse ajastu eripära

Kuu	Õpitulemus.	õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Läbivad teemad, lõiming, üldpädevused
September	Kursuse lõpus õpilane: 1) iseloomustab esiaja arengujärke ja saavutusi ning analüüsib seoseid ja järjepidevust arengus; 2) teab antropogeneesi põhijärke ja analüüsib erinevaid käsitlusi inimese kujunemisest; 3) analüüsib tsivilisatsioonide kujunemise põhjusi ja arengut, iseloomustab näidete kaudu	I.Esiaeg ja tsivilisatsioonide teke – 2 tundi Esiaja arengujärgud. Inimese põlvnemine. Inimene ja loodus. Mõtlemise ja kõne tekkimine. Kunsti alged. Inimkonna arengu ebaühtlus. Kütid, kalastajad ja korilased. Maaharijad ja karjakasvatajad.		Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus. Lõiming

	tsivilisatsioonide peamisi tunnuseid; 4) teab esiaja allikaid ning teeb allikate alusel järeltõlge esiaja arengu kohta; 5) näitab kaardil varajaste tsivilisatsioonide asualasid.	Metallide kasutuselevõtt. Varajaste tsivilisatsioonide peamised tunnused.		Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Looduaained Tehnoloogia Kunstiained Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.
September-oktoober	Kursuse lõpus õpilane: 1) analüüsib Egiptuse riiklust, ühiskonda ja igapäevaelu, loob seoseid mineviku ning tänapäeva vahel; 2) iseloomustab näidete kaudu Egiptuse kultuuripärandit ning religiooni, teaduse ja kirja arengut; 3) teab Egiptuse ajaloo allikaid.	II.Egiptus- 4 tundi Riigi tekkimine. Ühiskond ja eluolu. Religiooni põhijooned. Surnutekultus. Kirjandus. Teadus. Egiptus tänapäeval.		Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus. Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Matemaatika Looduaained Tehnoloogia Kunstiained Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.
November -	Kursuse lõpus õpilane:	III.Mesopotaamia ja Ees-Aasia.		Üldpädevused

<p>detsember</p>	<p>1) analüüsib riiklust, ühiskonda ning igapäevaelu Mesopotaamias ja Ees-Aasias ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab näidete kaudu Mesopotaamia ja Ees-Aasia kultuuripärandit ning religiooni, kirja, kirjanduse ja teaduse arengut; 3) tunneb iisraeli rahva ajaloo põhisündmuse ja monoteistliku religiooni kujunemist; 4) teab tähtsamaid kirjalikke allikaid.</p>	<p>7 tundi Sumeri linnriigid: ühiskond ja eluolu. Semiidid. Vana-Babüloonia. Hammurabi koodeks. Babüloonia ühiskond ja eluolu. Assüüria. Uus-Babüloonia. Babülioni ehitised. Religiooni põhijooned. Kangelaseepika ja Gilgameš. Teadus. Indoeurooplased, küsimus nende päritolust. Hetiidi impeerium. Pärsia impeerium. Foiniikia ja Iisrael: Foiniikia linnriigid, kaubandus ja meresõit. Kultuurikontaktid. Iisrael: ülevaade iisraeli rahva ajaloost. Monoteismi kujunemine ja Vana Testament. Mesopotaamia ja Ees-Aasia alad tänapäeval.</p>		<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Matemaatika Looduaained Tehnoloogia Kunstiained</p> <p>Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>
<p>Jaanuar-veebruar</p>	<p>Kursuse lõpus õpilane: 1) tunneb India ajaloo tähtsamaid arengujärke Induse tsivilisatsioonist Euroopa kolonisatsiooni alguseni ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) analüüsib India ühiskonda, eluolu, religioone ja kultuuripärandit; 3) teab India ajaloo allikaid.</p>	<p>IV.India – 4 tundi Induse kultuur. Aarjalaste sisseränd. Riikluse ja ühiskonna areng. Kastid. Veedad. Brahmanism. Budism. Hinduism. Sanskrit. Kirjandus. Teadus. Kunst. Islami levik Indias.</p>		<p>Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p>

				<p>Matemaatika Looduaained Tehnoloogia Kunstiained</p> <p>Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>
Veebruar- märts	<p>Kursuse lõpus õpilane: 1) tunneb Hiina ajaloo peamisi arengujärke tsivilisatsiooni tekkest kuni keisririigi lõpuni ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab Hiina ühiskonda, eluolu, religiooni ja kultuuripärandit; 3) teab Hiina ajaloo allikaid.</p>	<p>V.Hiina – 5 tundi Vana-Hiina tsivilisatsiooni kujunemine. Keisririigi teke. Riigi ja ühiskonna korraldus. Ametnikkond. Religioon ja filosoofia: konfutsianism, taoism. Hieroglüüfkiri. Kirjandus. Teadus. Leiutised. Kunst.</p>		<p>Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Matemaatika Looduaained Tehnoloogia Kunstiained</p> <p>Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>
märts	Kursuse lõpus õpilane:	VI.Ameerika – 3 tundi		Üldpädevused

	<p>1) tunneb Kesk-Ameerika ja Andide tsivilisatsiooni peamisi arengujärke nende tsivilisatsioonide tekkest kuni eurooplaste koloniaalvallutuseni, loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel;</p> <p>2) iseloomustab ja võrdleb Kesk-Ameerika ning Andide tsivilisatsiooni ühiskonda, eluolu, religiooni ja kultuuripärandit;</p> <p>3) teab Ameerika põlisrahvaste (maiade, inkade, asteekide) ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Ameerika varasemate tsivilisatsioonide kohta.</p>	<p>Kesk-Ameerika tsivilisatsioon: maiad, asteegid. Andide tsivilisatsioon: inkad. Riigi ja ühiskonna korraldus. Religioon. Tähtsamad kultuurisaavutused. Ameerika tsivilisatsioonide häving.</p>		<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus.</p> <p>Suhtluspädevus.</p> <p>Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Matemaatika Looduaained Tehnoloogia Kunstiained</p> <p>Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>
Märts- aprill	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <p>1) tunneb islami teket ja levikut Aasias ja Vahemere maades ning iseloomustab islami mõju ühiskonnale;</p> <p>2) analüüsib araabia kultuuripärandit, toob näiteid araabia kultuuri mõju kohta Euroopale, loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel;</p> <p>3) teab araabia ajaloo allikaid.</p>	<p>VII.Araabia maad – 6 tundi Islami teke ja levik. Muhamed. Koraan. Religiooni osa igapäevaelus. Abielu ja perekond. Sunna. Islami uskumused ja tavad. Sunniidid, šiidiid. Araabia vallutused, Araabia kalifaat ja selle lagunemine. Eri rahvaste kultuuri ühtesulamine. Arhitektuur. Kirjandus. Teadus. Araabia kultuuri mõjud Aasia ja Euroopa kultuurile.</p>		<p>Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Matemaatika Looduaained Tehnoloogia</p>

				<p>Kunstiained</p> <p>Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>
mai	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <p>1) tunneb tähtsamaid Aafrika kultuure ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel;</p> <p>2) iseloomustab Aafrika põlisrahvaste kultuuride erijooni;</p> <p>3) teab Aafrika ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Aafrika ajaloo kohta.</p>	<p>VIII.Aafrika tsivilisatsioonid – 4 tundi</p> <p>Etioopia riik ja kultuur. Lääne-Aafrika kultuurid: Ghana ja Mali, kontaktid Vahemere maadega; Joruba kultuur. Zimbabwe kultuur. Aafrika langemine Euroopa riikide võimu alla. Kolonisatsiooni tagajärjed Aafrikale. Aafrika tänapäeval.</p>		<p>Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus.</p> <p>Lõiming Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Matemaatika Looduaained Tehnoloogia Kunstiained</p> <p>Läbivad teemad Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>